

ODPUSTKY

PŮVOD ODPUSTKŮ

Církev si vždy velmi vážila mučednictví jako hrdinství ve věrnosti ve víře, a to krvavého i nekrvavého. Ne všichni křesťané však v době pronásledování (především kolem r. 250) prokázali pevnost a stálost své víry, někteří podlehlí nátlaku a zapřeli (ať už opravdu či ze strachu jen naoko). Byli pak nazýváni *padlí křesťané*.

Před odpuštěním této viny museli padlí křesťané konat dlouhé veřejné pokání, teprve po jeho vykonání jim biskup dal rozhřešení (odpuštění vin). To bylo pro některé velmi obtížné, a proto jim bylo – na přímluvu *nekrvavých mučedníků* – pokání zkráceno **pro zásluhy svědectví věrnosti víře nekrvavých mučedníků** částečně odpuštěno pokání – odtud slovo *odpustek*.

Hovoří se přitom, že se tu rozděluje z *pokladu církve*, který vytvořili svědci víry. A tento přístup je základem praxe odpustků dodnes: církev – na základě *moci klíčů* (srov. Mt 16,18-19) – rozdává z „pokladu zásluh“ Krista i svatých. Odpustky jsou přitom přesně řečeno **odpuštění trestů za hříchy, které již byly odpuštěny ve svátosti smíření**, a to buď všech trestů (*plnomocné odpustky*), nebo části trestů (*částečné odpustky*).

Pro jednotlivé příležitosti stanoví církev další podmínky. Konkrétně pro listopadové období:

- **1. listopadu odpoledne a 2. listopadu po celý den je možno získat plnomocné odpustky pro duše v očistci při návštěvě kostela, kde se pomodlíme modlitbu Páně (Otče náš) a vyznání víry;**
- **od 1. do 8. listopadu je možné získat plnomocné odpustky pro duše v očistci při návštěvě hřbitova, kde se – třeba jen v duchu – pomodlíme za zemřelé.**

Základem pro praxi odpustků je skutečnost nadpřirozeného spojení mezi lidmi: hřích jednoho škodí ostatním, svatost jednoho jim přináší dobrodiní – tak si křesťané vzájemně poskytují pomoc při dosahování nadpřirozeného cíle. Tato pomoc se velmi výrazně realizuje ve společenství církve a prostřednictvím církve.

ZÁKLADNÍ PODMÍNKY PRO ODPUSTKY

Podmínky jsou

- **vnitřní** – mít úmysl odpustky získat, a to buď pro sebe, nebo pro některého zemřelého člověka (živý člověk může získat odpustky sám); v případě plnomocných odpustků je také podmínkou, aby daný člověk neměl dobrovolné zalíbení v žádném, ani lehkém hříchu;
- **vnější** – připravenost pro duchovní obdarování a snaha přispět do „pokladu církve“, konkrétně zpověď (v okruhu asi 20 dní před či po), svaté přijímání (pokud možno téhož dne, kdy chceme získat odpustky) a modlitba na úmysl Svatého Otce (také pokud možno téhož dne, kdy chceme získat odpustky).

Obecně vzato je v praxi odpustků kladen větší důraz na ty modlitby a úkony, které se jeví vhodné k probuzení a živení lásky k Bohu a bližním, menší důraz na úkony zaměřené na zahlazení trestů za hříchy. Tomu odpovídají čtyři základní obecná ustanovení:

1. Uděluje se částečný odpustek věřícímu, který při naplňování svých povinností a při snášení těžkostí života pozvedá s pokornou důvěrou mysl k Bohu a připojuje k tomu, byť jen ve svém nitru, nějakou zbožnou invokaci.
2. Uděluje se částečný odpustek věřícímu, který v duchu víry a s milosrdným srdcem dává sebe samého i svůj majetek k dispozici bratřím a sestrám, kteří se nacházejí v nouzi.
3. Částečný odpustek se uděluje věřícímu, který se v duchu kajícího dobrovolně zříká něčeho, co je dovolené a co je mu drahé.
4. Uděluje se částečný odpustek věřícímu, který ve specifických podmínkách každodenního života dobrovolně vydává před druhými svědectví víry.

Podrobnější informace včetně seznamu jednotlivých úkonů obdařených odpustky lze najít v knize *Enchiridion odpustků*. Olomouc : Matice cyrilometodějská, 2000. 95 s. ISBN 80-7266-052-7